

Het is belangrijk om mensen in hun kracht te zetten

Interview met Ineke Meeuse-Simon

*Thema van dit interview is "LEREN". Mei 2024; interviewer Kristien Jansen
Wat heb je in het leven geleerd en (indirect) ook over je plek als vrouw in je netwerk en de wijdere samenleving? Wat zijn cruciale momenten geweest in je (werk)leven, van doorslaggevende betekenis? Wat heb je van je moeder geleerd? Wat wil je de komende tijd leren?*

Ineke Meeuse-Simon, secretaris van VVAO Rotterdam en regiocoördinator ZuidWest, is onontkoombaar de dochter van haar vader. Haar jeugd, haar werk en de keuzes die ze in haar leven heeft gemaakt zijn hecht vervlochten en vervlochten gebléven met haar vaders werk en leven – hoezeer ze ook haar eigen ontwikkeling heeft doorgemaakt en zelfbewust haar eigen weg is gegaan.

Dat klinkt naar een verhaal en dat was het ook, op deze zonnige meimorgen in haar huis in Schiedam. In Schiedam stond haar wiegje, in het huis náást het huis waar ze sinds 12 jaar met haar man Jan woont.

Werk van Simon

Haar vader dus – en eerst haar grootvader, die in 1922 met het bouw- en aannemingsbedrijf begon dat uitgroeide tot *Werk van Simon* aan de Lange Nieuwstraat, met op het hoogtepunt in de 60-jaren wel 400 werknemers. De werf lag achter het woonhuis. Het bedrijf richtte zich op infrastructurele, waterbouwkundige werken voor werven en havens in Rotterdam en op de Maasvlakte. Een sector waarin maar weinig bedrijven in Rotterdam en omgeving actief waren. Binnen de aannemingswereld betekende dit een onafhankelijke positie, het bedrijf was geen concurrent van de vele aannemingsbedrijven in de regio.

In 1944 verongelukte grootvader Simon en moest zijn zoon, Inekes vader, op jonge leeftijd het bedrijf overnemen. Zijn gezin draaide om het bedrijf, woonde bij de werf, leefde mee met het wel of niet verkrijgen van opdrachten en ook met de grote betrokkenheid van Inekes vader bij zijn werknemers.

Neeli Kroes en Inekes vader

Hij was zeer zorgzaam voor zijn personeel. Hij werd, mede door zijn onafhankelijke positie binnen de sector en door zijn rechtvaardigheidsgevoel, zorgzaamheid, wijsheid en neutrale opstelling overal voorzitter – volgens ook zijn motto: als je gevraagd wordt, waarom zou je het dan niet doen? Deze eigenschappen zijn een belangrijk voorbeeld voor Ineke gebleken, evenals het werkgebied van het bedrijf, de grote infrastructurele werken, het denken en handelen op grotere schaal.

Opleiding en werklevens

Ineke had wel grote interesse in haar vaders bedrijf, maar geen technisch talent. Ze ging rechten studeren, mede gestimuleerd door haar vader die vond dat meisjes in elk geval hun eigen brood moesten kunnen verdienen. Ze specialiseerde zich in bouwrecht. Ze zegt er zelf over: "ik had ook wel journalist willen worden, maar vond nu toch mijn plek, mede omdat juridische zaken alles met taal en taligheid te maken hebben".

En zeker bouwrecht gaat over taal - het is contractenrecht: aannemingsbedrijven schrijven in op een 'bestek' en bepalen op dat moment hun prijs en daarmee of zij de opdracht krijgen. In de praktijk gaan zaken altijd wel anders dan in het bestek werd verwacht; wat is er dan door wie vastgelegd en hoe – tot op de komma: wie heeft te veel, te weinig, te vroeg, te laat geleverd, wie weet zaken *niet* die wel bekend waren, wie kan verantwoordelijk voor wat worden gehouden. Over elk onderdeel kan en, zo nodig, zál onderhandeld worden.

Ineke heeft in haar leven 2 x gesolliciteerd en is beide keren aangenomen. Inekes eerste baan begon nog voor haar afstuderen, ze was 21 en de eerste en enige vrouwelijke bedrijfsjurist van wat later Bouwend Nederland is gaan heten. Ze heeft daar negen jaar gewerkt tot haar eerste dochter werd geboren, in de jaren '80. De kinderopvang stond nog in de kinderschoenen. Het was er ook niet mogelijk om parttime te werken. Haar ogen flikkeren nog als ze zich herinnert dat bij het sollicitatiegesprek werd gevraagd: 'wanneer denk je kinderen te krijgen?'. Het zou nu niet meer mogen. Ze besloot ook temidden van alle mannen bij een vergadering: 'ik raak de koffiepote niet aan, ik begin er niet aan'. Er waren meer merkwaardige gevoeligheden: als ze ongetrouwd bleef zou haar pensioenregeling pas ingaan vanaf haar 25e én ze werd geacht met haar 60e te stoppen met werken. O ironie: in de 80-jaren kwam er wél een VUT regeling voor mannelijke werknemers.

Toch heeft ze er geweldig gewerkt en ook een groot netwerk gebouwd. **ProRail**

In '98 is Ineke in dienst gekomen van ProRail. Ze heeft de contracten voorbereid en begeleid voor de Betuweroute en later de aanleg en onderhoud van het spoor en de bouw van de stations in Delft, Den Haag CS, Rotterdam en Utrecht. Werken die soms werden stilgelegd door onvoorziene omstandigheden (salamanders in de beek, bommen uit WOII in de grond), vertragingen die heel veel geld

kostten, met grote gevolgen voor de contractafspraken met aannemers. Haar kantoor was altijd in de buurt van de bouwplaats en ze was dus direct aanspreekbaar, weliswaar niet op de technische aspecten, maar paraat voor de technici en bouwmanagers (opzichters) ter plekke die het werk moesten controleren en die altijd bij haar konden aankloppen: wat moet ik hier mee? Doel was

De Rotterdamse bouwput

steeds het voorkomen dat verschillen van mening en kleine conflicten over gemaakte afspraken met aannemers zouden uitgroeien tot iets groters - tot aan het inschakelen van de rechter toe. "Ik ging nooit bij gesprekken zitten, maar zorgde er wel voor dat onze mensen goed voorbereid waren en onderbouwd konden onderhandelen". Ze vond dit het fijnste

aspect van haar werk, het coachings element, mensen zien groeien. Sowieso noemt ze zichzelf een teamwerker en een mensen-mens. En haar mannelijke collega's vertrouwden haar, haar aanpak en haar taal. "Ik heb altijd gedacht als arbiter" – wat is redelijk en rechtvaardig, het gedachtengoed zoals ze dat bij haar vader heeft gezien. En dat die rechtvaardigheid ook een grens kent, omdat je ten opzichte van andere inschrijvers gehouden bent als opdrachtgever aan de juridische grenzen van het contract.

Wat heeft Ineke door haar werk geleerd? "Dat je niet in je eigen gelijk moet blijven steken, maar ook de andere kant zien. Dan worden oplossingen mogelijk". Ineke heeft ter verdieping van dit inzicht ook een *mediation* opleiding gedaan, er dus ook gericht aan gewerkt om daar nog beter in te worden – en het heerlijk gevonden, er kennis en vaardigheden geleerd die ze weer kon doorgeven aan de bouwmanagers – en ook kon gebruiken bij haar destijds puberende dochters.

Door de jaren heen heeft Ineke een schat aan ervaring opgebouwd en zich daarmee van eerdere twijfels en onzekerheid bevrijd. In de jaren voor haar pensionering heeft ze die ervaring omgezet in training van bouwmanagers en haar kennis overgedragen middels publicaties en ook cursussen voor collega's. Wat werkt wel en wat werkt niet; wat zijn de grenzen. Ze had geen abstracte verhalen, maar voorbeelden te over uit een gedeelde praktijk in de taal die ze allemaal spraken.

Pensioen

Haar pensionering viel min of meer samen met het begin van de corona epidemie. De laatste drie maanden van haar werkend leven heeft ze thuis achter de laptop gezeten. Daarna: niets meer. Geen afscheid, geen contact. Ze is er heel boos over geweest, dat zo'n groot bedrijf zo slecht voor de werknemers zorgde. Bij gelegenheid heeft ze dat ook laten weten – en dát heeft de directie weer heel goed opgepakt, door een netwerk van oud-werknemers in het leven te roepen, waar Ineke actief deel van uitmaakt, wat haar nu nog weer in heel Nederland brengt.

VVAO

We kijken intussen ook verder terug. In de jonge jaren van haar drie dochters heeft Ineke nog incidenteel als freelancer gewerkt maar was ze vooral maatschappelijk zeer actief, voor de schoolraad en voor de scouting, ook samen met haar man. Ze was inmiddels ook lid

geworden van de VVAO, met nog vers in het geheugen de merkwaardige opvattingen van haar eerste werkgever over vrouwen en hun pensionering – en ook om beter te weten wat het zou betekenen als ze kinderen zou krijgen. Ze was op zoek naar rolmodellen, voorbeeld-vrouwen, hoe los jij dit op, hoe werk en kinderen te combineren (in de tijd vóór de uitgebreide kinderopvang). Vond ze die bij de

VVAO? "De eerste paar keren waren er bijeenkomsten met wel 40 vrouwen en die waren meestal zonder eigen carrière, slimme vrouwen die niets met hun studie deden". Ze had er niets aan, dit was niet wat ze zocht. Gelukkig was er Ria Dalmeijer, die haar vroeg voor de landelijke VVAO-Spiegelgroep. Hier werd Ineke blij van: in de Spiegelgroep onder leiding van

Bernardijn ten Zeldam werden vragen over de positie van vrouwen gesteld die er toe deden door vrouwen die er toe deden.

Ze realiseert zich wel: het werkt nu anders, het zwaartepunt van die vragen ligt nu bij de vrouwen zelf, bij de eigen drempels. Door internet zijn ook heel andere contactmogelijkheden ontstaan. In Inekes werkjaren hadden de vrouwen binnen de VVAO elkaar zo hard nodig, ook in bijeenkomsten, congressen (waaronder het congres in '88 *met de publicatie Is het werk gedaan?*), zalen vol – het gaf haar de inspiratie binnen haar eigen netwerk te pionieren en de oprichting van de emancipatiekring in Rotterdam. In de jaren '70 en '80 is de VVAO zeer succesvol en belangrijk geweest, vanwege de inhoud en als netwerk. Zien dat je niet de enige bent in iets is fijn. Hoe het nu verder gaat is nog maar de vraag.

Rol moeder

Wat heeft ze van haar moeder geleerd? Eigenlijk vooral de gedachte: zo wil ik het niet. Haar moeder was huishoudkundige en deed haar huishouden in optima forma. Ze was bij uitstek voor haar partner ondersteunend, iets waartoe Ineke zich niet wilde beperken. Ineke heeft wel praktische dingen van haar geleerd zoals goed leren naaien voor zichzelf en haar kinderen. Ineke benoemt de sterke band die ze met haar vaders moeder had en eigenlijk ook met haar andere oma: sterke en slimme vrouwen die toch niet de kans hadden gekregen om hun vleugels uit te slaan.

Heden en toekomst

Terugkijkend benoemt Ineke dat ze vrede heeft met hoe haar eigen carrière is gegaan – ook al heeft ze door de omstandigheden in die tijd minder pensioen opgebouwd. Ook toen ze niet werkte heeft ze vol in het leven gestaan, was ze betrokken bij het opgroeien van haar kinderen en heeft ze bijgedragen aan maatschappelijke vraagstukken. Ze noemt zichzelf niet activistisch, ze kijkt meer “hoe het werkt en wat ik doen kan in mijn eigen wereld”.

De laatste tijd verwondert ze zich vooral over hoe mensen met elkaar omgaan, en ook over hoe het in de politiek gaat. Het modewoord is *verbinding*, tegelijk wordt er gepraat over mensen ‘die hier komen om te profiteren’. Ze volgt heel goed wat er in de wereld gebeurt, kan er alleen weinig aan doen. Het is zorgelijk hoe gepolariseerd de maatschappij is. “Ik kan het alleen niet oplossen, heb geen idee hoe”. Ze hoopt op *culturele menging*, dat langs deze weg mensen bij elkaar komen.

“Ik kan er vooral nog voor mijn kleinkinderen zijn, hen iets doorgeven”. Het is haar leidraad geweest: mensen in hun kracht zetten. Zien dat iedereen zijn talent heeft, en dat talent mag, net als het licht, niet onder de korenmaat gesteld worden.